

Hans Stolp

*Het geheim van de
twee Jezuskinderen*

Het raadsel van de jeugd van Jezus ontsluit

Uitgeverij Ankh-Hermes bv – Deventer

In dankbaarheid opgedragen aan Pieter Zandberg voor zijn onvermoeibare hulp en inzet, ook bij de totstandkoming van het kleurenkatern van dit boek:

Pieter, dankjewel!

CIP-gegevens

ISBN: 978 90 202 04353

NUR: 720

Trefwoord: Jezuskinderen

© 2010 Uitgeverij Ankh-Hermes bv, Deventer

Uit deze uitgave mag uitsluitend iets verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm, opnamen, of op welke andere wijze ook, hetzij chemisch, elektronisch of mechanisch, na voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Any part of this book may only be reproduced, stored in a retrieval system and/or transmitted in any form, by print, photoprint, microfilm, recording, or other means, chemical, electronic or mechanical, with the written permission of the publisher.

Inhoud

Een persoonlijk woord vooraf 7

Inleiding 9

Deel I

Herinneringen en verhalen 21

Hoofdstuk 1

De herinneringen van Jozef, koningszoon uit het huis van David, naar het Evangelie van Matteüs 22

- 1 Zarathoestra 22
- 2 De boomtewijg die plotseling bloeien gaat 28
- 3 Van Bethlehem naar Heliopolis 35
- 4 Van Egypte naar Nazareth 40

Hoofdstuk 2

De herinneringen van Jozef, de timmerman uit Nazareth, naar het Evangelie van Lukas 47

- 1 Het leven in Nazareth 47
- 2 Een zoon van wie een hemels licht uitgaat 52
- 3 Twee vrouwen en twee kinderen met elkaar in gesprek 56
- 4 De geboorte van Jezus 61
- 5 Het geheim dat in Jezus besloten lag 66
- 6 Een hechte vriendschap en diepgaande gesprekken 75
- 7 De dood van Jozef en het Pascha in Jeruzalem 82
- 8 Het offer van Jesjoe 86

Hoofdstuk 3

De herinneringen van Johannes, de Evangelist, toen hij op Patmos gevangenzat 94

- 1 Het afscheid van Jezus van Maria 94
- 2 De doop in de Jordaan en de dood van Maria 102
- 3 De Proloog 105

Deel II

Toelichting 111

Hoofdstuk 4

De onoverbrugbare verschillen tussen Matteüs en Lukas 112

Hoofdstuk 5

De twee Messiassen 118

Hoofdstuk 6

Leonardo da Vinci, Rafaël en het geheim van de twee Jezus-kinderen 126

Hoofdstuk 7

Het geheim van de twee Maria's 139

Noten 147

Verantwoording illustraties 168

Een persoonlijk woord

vooraf

Dit boek gaat over een van de grootste mysteriën der mensheid: het feit dat er tweeduizend jaar geleden niet één kind geboren werd dat Jezus heette en redder van de mensheid zou worden, maar twee kinderen die beide Jezus heetten en door de Essenen werden verwacht als de twee Messiassen die komen zouden: een Priester-Messias en een Koning-Messias ...

Toen ik nu alweer jaren geleden voor het eerst over dit geheim hoorde, kon ik dat niet bevatten en ging het mij te ver. Maar nu, na jaren daarmee geleefd te hebben, heeft mijn hart dit geheim omarmd en bevestigd. Met heel mijn hart wéét ik: dit is waar. En daarom geef ik graag gehoor aan de impuls die ik innerlijk ervaar om nu met dit geheim naar buiten te treden en het ook voor anderen toegankelijk te maken. Dat is de reden waarom ik dit boek schrijf.

Aan u, mijn lezeressen en lezers, wil ik, voor u met lezen begint, iets vragen. Ik vraag u niet of u dit geheim meteen geloven en aanvaarden wilt. Ik weet immers heel goed dat mij dat vroeger zelf niet mogelijk was, zo veelomvattend, zo groots is het, wat met dit geheim op ons toekomt. Ik wil u alleen maar vragen om dit geheim niet meteen als onzin af te wijzen, maar het een tijdlang in uw hart mee te dragen. Op een zeker moment zal uw eigen hart u dan wel aangeven, of dit geheim een verrijking voor uw innerlijk leven is, of niet.

Door zelf op deze manier met dit geheim om te gaan, werd ik innerlijk zoveel rijker dan ik ooit voor mogelijk had gehouden. Want mede dankzij dit geheim kreeg ik op een heel nieuwe manier een verbinding met Jezus Christus.

Als kind wist ik al dat het geheim van Jezus Christus anders was dan ons in de kerk verteld werd. Nu kreeg ik eindelijk inzicht in de diepere, verborgen werkelijkheid van het Christusgeheim. En dat op een manier waarvan mijn hart en mijn hoofd beide zeiden: Ja, zo moet het gegaan zijn. Wat is dat groots!

Van harte wens ik u eenzelfde ervaring toe.

Inleiding

De twee Jezuskinderen: een oud en bijna vergeten geheim

Leonardo da Vinci, een homo universalis

Iedereen heeft wel eens van hem gehoord: Leonardo da Vinci. Hij werd vooral beroemd door zijn magistrale schilderijen. Maar hij was niet alleen een wereldberoemd schilder en tekenaar, hij was daarnaast ook architect, beeldhouwer, musicus, ingenieur en zelfs natuuronderzoeker. Van hem zijn niet alleen ontwerpen bekend van vliegtuigen, liften en muziekinstrumenten, maar ook van baggermachines. En dat van iemand die al lang geleden, omstreeks 1500, leefde! Hij was dan ook een heel bijzonder en een heel veelzijdig mens: een *homo universalis*, zoals mensen als Leonardo die een indrukwekkende kennis op velerlei gebied bezitten, wel genoemd worden.

Hij werd in 1452 in Anchiano geboren, een gehucht in de buurt van Vinci dat in het hart van Toscane, vlak bij Florence ligt. En hij stierf in de daaropvolgende eeuw in 1519 in het Franse Amboise.

Van 1482-1499 werkte hij in Milaan, daartoe uitgenodigd door de Hertog van Milaan, Ludovico Sforza. In zijn Milanese tijd schilderde hij onder andere het beroemde *Laatste Avondmaal*

dat nog altijd bezichtigd kan worden in het voormalige klooster – dat tegenwoordig een museum is – Santa Maria delle Grazie in Milaan.

Leonardo da Vinci, de eerste vegetariër

In vele opzichten was Leonardo zijn tijd ver vooruit. Zo wordt hij wel de eerste vegetariër van de moderne tijd genoemd. Hij kocht regelmatig gekooide vogels op de markt en liet ze weer vrij. Een van zijn beroemde uitspraken luidt: *Ik heb reeds in mijn jonge jaren het eten van vlees afgezworen en eens zal er een tijd komen dat mensen het doden van een dier zien zoals het doden van een mens.*

Leonardo viel ook op door zijn kalme vredelievendheid: vijandschappen vermeed hij en onenigheid ging hij zoveel mogelijk uit de weg. Hij veroordeelde dan ook oorlog en bloedvergieten – en dat in een tijd dat oorlog en bloedvergieten een vanzelfsprekend onderdeel van het dagelijks leven en van de cultuur uitmaakte.

Met kop en schouders steekt hij, geestelijk gezien, boven zijn tijdgenoten uit. Hij wordt een uitzonderlijk getalenteerd kunstenaar genoemd. Anderen spreken over een genie, of over een wetenschapper die op een geheel nieuwe wijze denkt. Weer anderen noemen hem een uitermate nieuwsgierige renaissance-mens. Maar hoe hij ook getypeerd wordt, in al die typeringen wordt steeds weer duidelijk dat het hier om een mens gaat die werkelijk ver boven anderen uitsteekt.

Begrijpelijkerwijs – want waar had hij toch zijn kennis vandaan? – zien velen in hem een oude ingewijde die in dat leven als Leonardo da Vinci opnieuw toegang had tot de inzichten en de kennis die hij in vorige levens had opgedaan. Op de een of andere manier had hij zich die kennis weer bewust gemaakt.

Leonardo da Vinci, hoeder van esoterische geheimen

Omdat hij een ingewijde was en toegang had tot geheime of esoterische inzichten, wordt hij ook wel de hoeder van esoterische geheimen genoemd. Daarmee wordt bedoeld dat hij kennis en inzichten bezat die in het oorspronkelijke christendom – het spirituele of esoterische christendom – nog vrij algemeen bekend waren, maar die met name vanaf de vierde eeuw, toen het kerkelijke christendom tot staatsgodsdienst werd uitgeroepen, werden verboden en vanaf die tijd alleen nog maar in het geheim konden worden doorgegeven.¹ Tot deze kennis behoort bijvoorbeeld het feit dat Maria Magdalena de belangrijkste leerlinge van Jezus was en tevens zijn *gezellin*, zoals het Evangelie van Filippus vertelt.² Het is goed mogelijk dat zij met Jezus getrouwd was: een Joodse rabbi mocht in die tijd niet in het openbaar als zodanig optreden, als hij niet getrouwd was. In de Bijbel wordt vermeld dat de Farizeeërs, de Joodse schriftgeleerden, Jezus steeds maar weer aanvielen, waar zij maar een kans zagen om hem in diskrediet te brengen. Maar nergens wordt verteld dat zij hem aanvielen vanwege het feit dat hij als rabbi optreedt, hoewel hij niet getrouwd is. Kennelijk wás Jezus getrouwd. Want anders zouden de Farizeeërs hem zeker ook op dat punt hebben aangevallen.

In latere eeuwen verdween ook deze kennis over de bijzondere relatie tussen Jezus en Maria Magdalena en kon deze alleen nog maar ondergronds, in het diepste geheim, worden doorgegeven. Pas in onze tijd komt deze kennis weer naar boven, onder meer dankzij de vondst in 1945 van de oude spirituele geschriften van het christendom, de Nag Hammadi-geschriften. Deze spirituele boeken waren al eeuwenlang verdwenen: door de Kerk vernietigd en tot verboden bezit verklaard. Maar nu is deze oude kennis weer beschikbaar gekomen. In deze geschriften kunnen wij onder meer lezen over de bijzondere ver-

houding tussen Jezus en Maria Magdalena: eindelijk wordt eeuwenoude geheime kennis weer openbaar.

Leonardo da Vinci, een wétende

Leonardo da Vinci beschikte dus over deze oude geheime, esoterische kennis en kende de werkelijke relatie tussen Jezus en Maria Magdalena.³ Maar Leonardo moest werken en leven in een tijd dat die kennis verboden was. De meeste mensen hadden in zijn tijd nog nooit van die geheime kennis gehoord: zij wisten alleen wat de Kerk hun vertelde. En dus was voor hen het idee dat Maria Magdalena de metgezellin van Jezus was en diens belangrijkste leerlinge, een absurde gedachte. Maria Magdalena was volgens de Kerk immers een overspelige en een bezetene.⁴

Bovendien strookte het inzicht dat Maria Magdalena de metgezellin van Jezus was, ook niet met de levensopvattingen van Leonardo's tijdgenoten: voor hen was het immers vanzelfsprekend dat de man boven de vrouw stond en dat de vrouw hem gehoorzaam diende te zijn. Daarom kon men zich in die tijd niet voorstellen dat Maria Magdalena als vrouw boven twaalf mannen, de twaalf mannelijke leerlingen van Jezus, gesteld zou zijn. Dat was voor hen werkelijk onmogelijk en onvoorstelbaar. Maar, zoals gezegd, Leonardo wist dat als een van de weinigen nog wel: hij stond in verbinding met geheime esoterische stromingen en vond daar de kennis die aansloot bij wat hij vanbinnen nog wist en wat in zijn hart leefde als een naglans van zijn kennis uit vorige incarnaties.

Leonardo da Vinci en Maria Magdalena

In 1495 kreeg Leonardo de opdracht om het Laatste Avondmaal te schilderen op de wand van de refter (eetzaal) van Santa

Maria delle Grazie, een klooster in Milaan. Hij moest op deze schildering de reactie van de discipelen uitbeelden op de woorden van Jezus: *Een van jullie zal mij verraden*. Dat betekende dat hij het laatste avondmaal moest schilderen: Jezus met zijn leerlingen rond de tafel van die laatste maaltijd, waar Jezus die zo geladen woorden uitsprak.

Met deze opdracht kwam Leonardo voor een groot probleem te staan: vanuit zijn esoterische kennis wist hij dat Maria Magdalena de belangrijkste leerlinge van Jezus was en dat zij natuurlijk ook bij het laatste avondmaal aanwezig was geweest en daar naast Jezus had gezeten (of aangelegen). Maar het was, zoals we zagen, in de tijd van Leonardo niet mogelijk om een vrouw af te beelden in de leerlingenkring rond Jezus, laat staan een vrouw direct naast Jezus af te beelden. Hoe moest hij dit probleem oplossen?

Leonardo loste dit probleem op een grandioze wijze op, gebruikmakend van de starheid van denken die ons mensen nu eenmaal vaak eigen is. Hij schilderde aan de tafel van het *Laatste Avondmaal* naast Jezus een vrouw: Maria Magdalena. Hij geeft de kleren van Jezus en Maria Magdalena zelfs dezelfde kleuren om hun nauwe band te onderstrepen. Ook de smalle handen, het lange haar, het zachte gezicht en de aanduiding van borsten maken duidelijk dat het hier om een vrouw gaat: Maria Magdalena. Maar tegen zijn opdrachtgever en tegen iedereen die hem ernaar vroeg, vertelde Leonardo dat deze vrouw Johannes was. En aangezien zijn tijdgenoten zich werkelijk niet konden voorstellen dat er een vrouw naast Jezus gezeten zou hebben, bracht deze starheid van denken hen ertoe om in de vrouwelijke gestalte van Maria Magdalena de discipel Johannes te zien: ze zagen wat ze wilden zien. Sindsdien werd eeuwenlang door iedereen doorverteld dat de vrouwelijke gestalte naast Jezus de discipel Johannes was. Sterker nog: van Johannes wordt sindsdien – ook in onze tijd nog – verteld dat hij opvallend vrouwelijke trekken had.

Pas in onze tijd, nu de oude, eeuwenlang geheimgehouden esoterische traditie weer naar buiten komt, worden steeds meer mensen zich ervan bewust dat het niet Johannes is, die daar naast Jezus zit, maar Maria Magdalena. Het is met name aan Dan Brown en zijn succesrijke boek *De Da Vinci Code* te danken dat velen tegenwoordig op de hoogte zijn van het feit dat Maria Magdalena de belangrijkste leerlinge van Jezus was en waarschijnlijk zijn vrouw. Al zijn er ook nu nog steeds mensen die niet in staat zijn écht te zien en die dus zeggen dat het Johannes is die naast Jezus zit ...

Rudolf Steiner en zijn onthulling van een eeuwenoud geheim

Leonardo geeft dus zijn esoterische kennis door in de taal van het beeld. Maar alleen degenen die een zekere innerlijke openheid en een zekere gevoeligheid vóór, en/of kennis ván de esoterische traditie hebben, zijn in staat deze esoterische kennis aan zijn schilderijen af te lezen. Leonardo is overigens niet de enige die zijn esoterische kennis op deze manier doorgeeft, ook grote schilders als Rafaël en Michelangelo doen dat.

Op dezelfde manier spreekt Leonardo da Vinci in de taal van het beeld over een ander esoterisch geheim: *het feit dat er tweeduizend jaar geleden niet één kind was dat Jezus heette, maar dat er twee kinderen waren die beiden Jezus heetten, nauw met elkaar verbonden waren en in de oude teksten beiden als Messias aangeduid worden*. Het kind Jezus over wie het Evangelie van Matteüs vertelt, is namelijk een heel ander kind, dan het kind Jezus over wie het Evangelie van Lukas vertelt: de beide kinderen hebben verschillende stambomen, een verschillende grootvader, zijn niet in dezelfde tijd geboren en ook hun ouders verschillen als de dag en de nacht van elkaar. Matteüs en Lukas vertellen dus allebei over een ander kind!

Alleen zo laten zich de vele opvallende verschillen tussen die beide evangeliën verklaren.

Het was Rudolf Steiner, de grondlegger van de antroposofie, die honderd jaar geleden dit esoterische geheim weer in de openbaarheid heeft gebracht.⁵ Maar uitgebreid onderzoek heeft inmiddels duidelijk gemaakt dat Rudolf Steiner daarmee een oud geheim naar buiten bracht dat in de eerste eeuwen van het christendom nog bekend was. Maar toen het kerkelijke christendom tot staatsgodsdienst werd verheven (zie boven), werd ook deze kennis verboden en kon deze alleen nog in het geheim worden doorgegeven. Grote schilders als Leonardo da Vinci en Rafaël kenden ook dit geheim nog, maar in latere eeuwen waren er steeds minder mensen die er nog iets vanaf wisten en uiteindelijk was er zelfs niemand meer die er nog iets van af wist. Totdat Rudolf Steiner er in 1909 mee naar buiten kwam.

Leonardo en de twee Jezuskinderen

Leonardo da Vinci heeft ook dit geheim van de twee Jezuskinderen in de taal van het beeld doorgegeven aan wie ogen heeft om te zien en aan wie kan kijken met een open geest ... Tussen 1483 en 1486 schilderde hij de *Madonna op de rotsen*, een schilderij dat tegenwoordig in het Louvre in Parijs hangt (zie kleurenafb. III). Op dat schilderij zien we de Madonna, Maria, met twee kinderen. Maria legt haar rechterhand beschermend om een van beide kinderen heen: dat is duidelijk haar kind, het kindje Jezus. Maar haar andere hand houdt ze als in een zegenend gebaar boven het hoofdje van het andere kind. Wie is dat andere kind? Het is niet Johannes de Doper, want zijn attributen, zoals de kruis staf, de spreukband en de kameelharen mantel of een vacht, ontbreken.⁶ Dit tweede kind moet wel het andere Jezuskind zijn.

Schuin achter dit tweede kind zit een vrouw. Opvallend is dat ze slechts één vage vleugel heeft, in schaduwen gehuld en geen twee vleugels. Het is daarom waarschijnlijk dat het hier niet om een engel gaat, maar om een mens: de engelachtige moeder van het tweede Jezuskind. Met haar vinger wijst ze naar het andere kind en geeft op die manier de nauwe verbinding tussen de beide kinderen weer. In hoofdstuk 6 geef ik een verdere toelichting, maar laat ik hier vast mogen zeggen, dat het voor mij (en vele anderen) duidelijk is dat Leonardo op dit schilderij zijn inzicht in het geheim van de twee Jezuskinderen tot uitdrukking heeft gebracht. Op dit schilderij heeft hij de beide Jezuskinderen samen met hun beide moeders afgebeeld! Een leerling van Leonardo – waarschijnlijk was het Gian Ambrogio di Preda – maakte van dit schilderij een kopie.⁷ Maar hij beschikte niet over de esoterische kennis van Leonardo da Vinci. Daarom moesten volgens hem die beide kinderen op dat schilderij wel Jezus en Johannes de Doper zijn: wie zouden het anders moeten zijn? En dus gaf hij aan een van de kinderen (het linkerkind, zie de kleurenafbeelding IV) de attributen van Johannes de Doper mee: een staf en een vacht om zijn middel. En van de engelachtige moeder van het tweede kind maakte hij een echte engel en gaf haar daarom twee, duidelijk zichtbare, vleugels. Zo werd deze kopie een ‘gewoon’ schilderij, waaruit de esoterische geheimen die Leonardo nog kende, verdwenen zijn.

Een eeuwenoud geheim keert in ons bewustzijn terug

Het geheim van de twee Jezuskinderen is dus een eeuwenoud geheim. We vinden dit geheim dan ook terug in verschillende oude geschriften:

- bijvoorbeeld in de Dode Zeerollen die in 1947 gevonden werden. In een aantal geschriften van deze rollen – de *Or-*

deregel, de *Damascustekst*, de *Tekst over de Apocalyptische Feestmaaltijd* en in *Liturgische Fragmenten* – worden de twee Messiassen, waartoe de beide Jezuskinderen zouden uitgroeien, nadrukkelijk genoemd als twee aparte figuren.

- Maar ook in een oud Esseens geschrift als *De Testamenten van de twaalf Aartsvaderen* worden de beide Jezuskinderen genoemd: ook hier als twee Messiassen die elk een belangrijke rol te vervullen hadden bij de verlossing van het godsvolk.
- Ook in *Openbaring van Adam*, een geschrift dat in Nag Hammadi in 1945 gevonden werd, worden de beide kinderen genoemd, en wel als de twee Verlichters.⁸
- Ook de kerkvader Hippolytus bleek de Esseense leer over de twee Messiassen – en daarmee dus het feit dat er twee Jezuskinderen waren – te kennen.

Samenvattend mogen we stellen: in de eerste eeuwen van het christendom kende men het geheim van de twee Jezuskinderen nog. Begrijpelijk, want het spirituele christendom uit de eerste eeuwen behoeftte vele geheimen die vanuit de Esseense traditie als vanzelfsprekend in het spirituele christendom werden opgenomen en hield ze levend. Maar toen in de vierde eeuw het kerkelijke christendom staatsgodsdienst werd, werd het spirituele christendom vanaf die tijd met harde hand uitgeroeid en verdween ook dit geheim: alleen nog in het allerdiepste geheim kon het worden doorgegeven. Zie voor een verdere toelichting op dit thema hoofdstuk 5.

Ook grote schilders als Leonardo da Vinci en Rafaël kenden (bewust en/of onbewust) in latere eeuwen dit geheim van de twee Jezuskinderen nog. Waarschijnlijk kenden andere ingewijden in die tijd dit geheim ook. Maar vanaf de tijd van de grote schilders werd de kring van mensen die er nog iets vanaf wist, steeds kleiner. Uiteindelijk was er niemand meer die het nog kende.

Zo raakte dit geheim in de vergetelheid. Toen Rudolf Steiner het in 1909 en de jaren daarop naar buiten bracht en er bekendheid aan gaf, is hij er vaak om verguisd. Maar de ontdekking van zowel de Nag Hammadi-geschriften (in 1947), als van de Dode Zeerollen (in 1945) hebben inmiddels laten zien dat hij ‘alleen maar’ een geheim openbaar maakte dat in vroeger eeuwen in bredere kringen van het spirituele christendom bekend was.

Een noodzakelijke bouwsteen van een nieuw, spiritueel christendom

Is het belangrijk om ons aan dit oude geheim te wijden? Ja, want het inzicht in dit geheim is een belangrijke, ja, zelfs een noodzakelijke bouwsteen voor een nieuw, esoterisch christendom. Het oude, kerkelijke christendom is in deze tijd stervende. Maar het Christusgeheim zélf sterft niet, integendeel, het krijgt nu de kans om ons op een heel nieuwe manier te bezielen en te inspireren. Wie zich dus wijden wil aan dit oude geheim, wie het wil begrijpen en in zich wil opnemen op de manier die bij onze tijd past, die draagt daarmee bij aan de opbouw van een nieuw, universeel, inspirerend christendom.

Ik wil dit geheim in dit boek niet alleen maar op een logische, verstandelijke manier aan mijn lezeressen en lezers doorgeven: ik wil dat graag doen op een manier die onze harten kan raken. Daarom geef ik dit geheim allereerst door in de vorm van een vertelling. En ik doe dat vanuit het perspectief van de beide vaders van de twee Jezuskinderen, die beiden Jozef heetten: wat hebben zij ervaren? Hoe verging hun leven? Wat namen ze waar?

Om verwarring zoveel mogelijk te voorkomen, noem ik het ene kind (het Matteüskind) Jesjoe, en het andere kind (het Lu-

kaskind) Jezus. Jesjoe is de Hebreeuwse vorm, en Jezus de Griekse vorm van dezelfde naam.

Elke zin van de nu volgende vertelling kan ik met een keur aan argumenten toelichten. Dat doe ik niet, want dan schieten we meteen in ons denken en dus in ons hoofd – en een dergelijke manier van benaderen neemt de verwondering weg. En werkelijk: alleen verwondering kan ons écht toegang geven tot dit geheim! Wel zal ik in de noten zoveel mogelijk toelichting geven. Bovendien licht ik in deel II van dit boek voor degene die graag nog wat meer toelichting wil hebben, een aantal punten toe.

Maar nu dus eerst de vertelling – en als u daarmee begint, geef ik u deze wens mee: moge deze vertelling uw hart raken!